

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

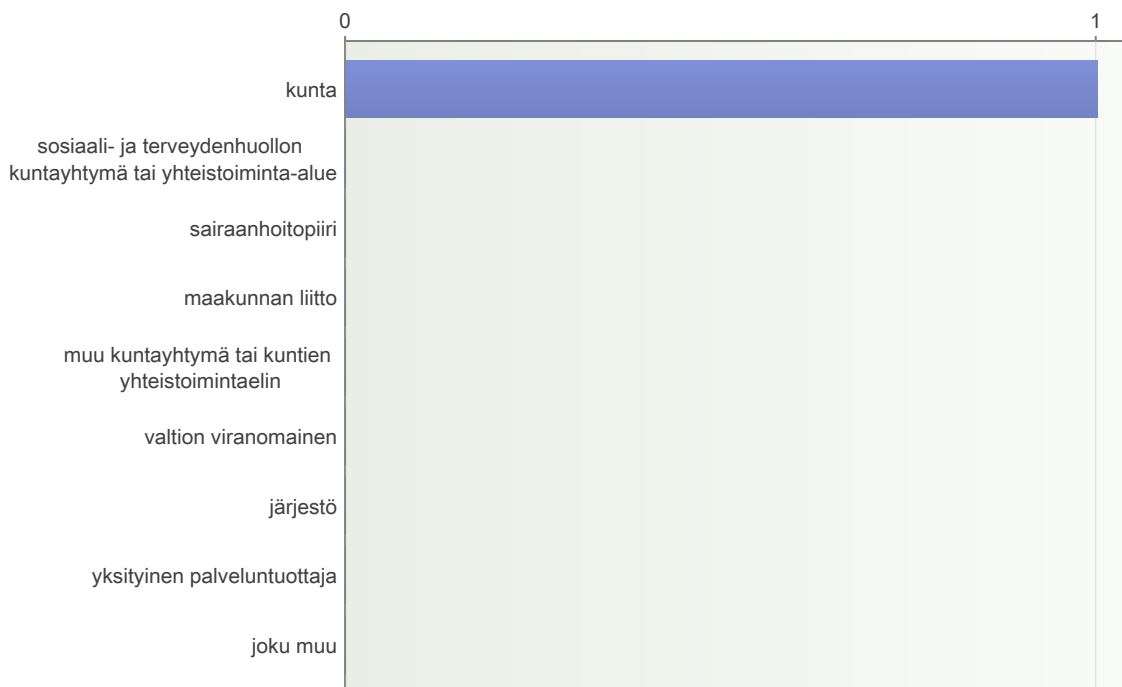
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Ypäjän kunta	Sam Vuorinen	sam.vuorinen@ypaja.fi, 0503562193	4.12.2017	Ypäjän kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Teoriassa nykymallinen lakiesitys toteutuessaan monipuolistaa sote-palveluiden lukumääräistä toimipistesaatavuutta sekä antaa loppukäyttäjälle mahdollisuuden laajaan palvelutarjontaan. Käytäntö tulee kuitenkin olemaan palveluiden järjestämistä vastuun ja valvonnan kannalta pirstaleinen ja raskas sekä yksilön kannalta käytössä liian monimutkainen. Erityisesti monisairaiden ja erityisryhmien kohdalla tilanteet voivat muodostua vaikeasti hallittaviksi.
Myöskään maakunnan mahdollisuudella asettaa suoran valinnan palvelun tuottajille sekä asiakaselillä ja henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun tuottajille ehtoja riittävien SOTE-palveluiden turvaamiseksi sekä väestön terveyden ja hyvinvoinnin tasapuoliseksi edistämiseksi maakunnassa ei saavutettane riittävää kontrollia sen varmistamiseksi, että uudistus toteutuessaan tosiasiasa kaventaisi terveys- ja hyvinvointieroja ja parantaisi palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Markkinaehtoinen kilpailu palveluntuottajien kesken voi teoriassa aiheuttaa ”läpi sormien katsomista” asiakaskunnan volyymin tavoittelun korvatessa palvelun laadun.

Lakiluonnoksessa asiakasta koskevat asiakas- ja potilastiedot olisivat tuottajan saatavilla palvelun toteuttamisen edellyttämässä laajuudessa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen kautta. Tällaisen palvelun ja lukuisten käyttäjärajapintojen linkittäminen toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi liian kompleksisessa, sekä markkinaehtoisesti laajentuvassa sekä supistuvassa palveluntuotantoverkossa (uudet ja poistuvat tuottajat liikelaitoksen hyväksynnän mukaan) tulee olemaan hallinnollinen sekä toiminnallinen rasite, joka sellaisenaan heikentää palveluiden yhdenvertaista saatavuutta.

Samainen ongelmatiikka ilmenee palvelujen käytön suhteen; itsestään aktiivisesti huolehtivat, liikuntakykyiset sekä taajamissa ja palvelualueiden keskustoissa asuvat käyttänevät palveluita laajalti ja monipuolisesti, jopa valtakunnallisesti ja heikommassa asemassa oleville palveluverkko pysyy edelleen varsin suppeana ja -muodot näyttäytynevät monimutkaisina ja oma terveys entistä vaikeammin hallittavana. Palveluntarpeen arviointiin maakunnan liikelaitoksessa tulee resursoida henkilöstöä merkittävä määrä.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

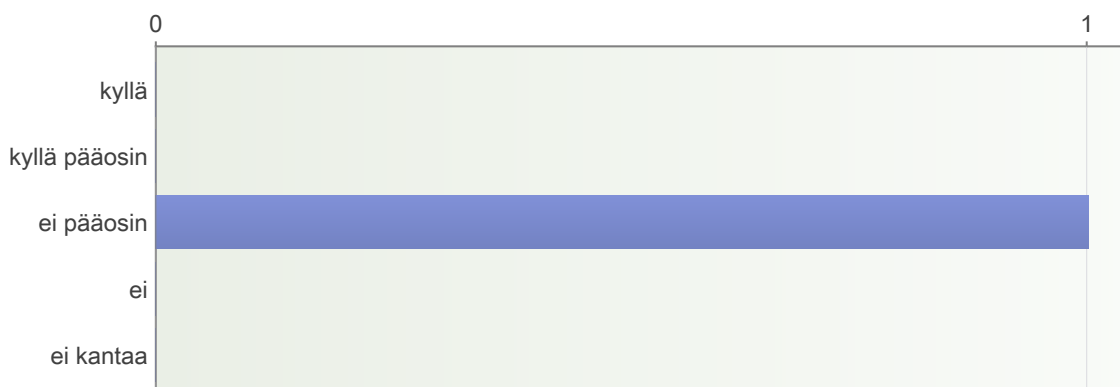
- Ks. vastaus kohdassa 1.

Palveluntarjonta monipuolistunee ja loppukäyttäjän vaikutusmahdollisuudet omaan terveyteensä teoriassa paranevat. Asiakkaan on kuitenkin oltava suuremmalti tietoinen monimutkaisen palveluverkon ja -tarjonnan mahdollisuuksista, jotta vaikutusmahdollisuudet tosiasiallisesti ovat yhtäläiset. Uudistus ei muuttane tilannetta huonompaan itsestään aktiivisesti jo nyt huolta pitävien keskuudessa, monisairaiden ja ikäihmisten sekä erityisryhmien osalta huoli taas on aiheellinen.

Se, että uudistus ei kuitenkaan toteutuessaan muuttaisi/monipuolistaisi palveluntarjonnan nykytilannetta syrjäseuduilla ja jopa huonontaa saatavuutta välimatkallisesti tarkasteltuna palvelujen keskittyessä omilta terveysasemilta kauemmas, jättää myös epäilyn sen suhteen, edistääkö uudistus vaikutusmahdollisuuksia nimenomaisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

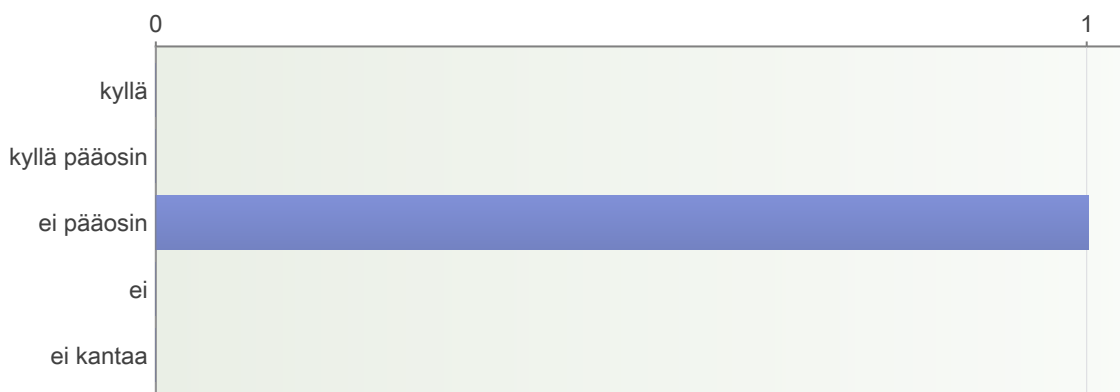
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. 1 ja 2. Nykyisellä suunnittelumallilla tasapuolista/monipuolista palveluntarjontaa ei muodostu kautta Suomen, vaan suurimpiin asumiskeskittymiin, vaikka uudistus teoriassa lisäisikin mahdollisuuksia hakeutua palveluihin. Riittävän palvelun piiriin hakeutuminen on näin myös välimatkakysymys. Lisäksi omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutuminen edellyttää asiakkaan ymmärrystä turvautua yhtäältä maakunnan liikelaitoksen palveluntarpeen arviointiin tai toisaalta kykyä arvioida itse omaa tilannettaan, palveluntarvetta, verrata sitä tarjolla oleviin palveluvaihtoehtoihin ja hakeutua tarkoituksenmukaisimpaan palveluun.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

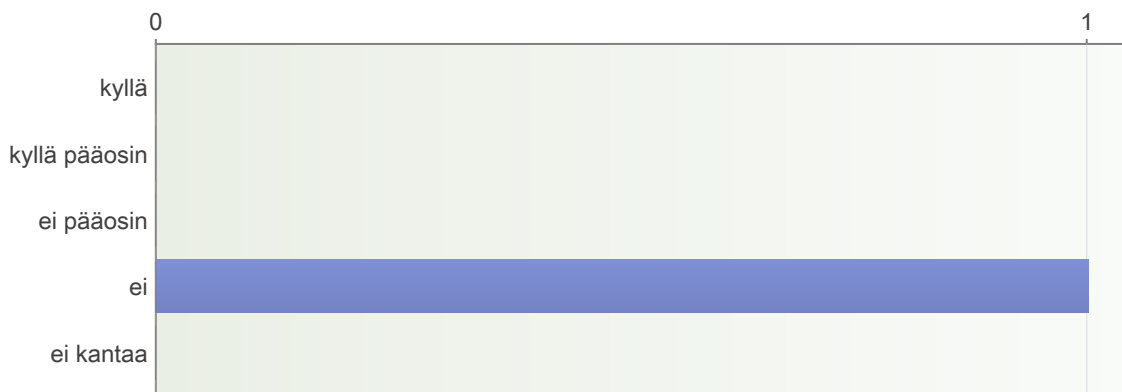
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksen palveluvalikko on vain pieni osa paljon palveluja käyttävien ja laaja-alaisten palveluntarvitsijoiden palvelukokonaisuuksista. Tästä syystä SOTE-keskus voi täydentää palvelutuotantoaan maakunnan liikelaitoksen ohessa ostamalla palveluja pien- ja mikroyrityksiltä. Näin ajatellen mahdollisuus yhteensovitettuihin palveluihin toteutuu edellä kohdissa 1-3 mainitut epäkohdat huomioiden. Suunnittelussa valinnanvapausmallissa asiakkaan palvelukokonaisuus voi muodostua monipuolisimmillaan suoran valinnan palvelun tuottajan valinnasta, asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla toteutettavista osista sekä maakunnan liikelaitoksen tuottamista palveluista. Kuitenkin, kritiikki ja huolenaihe kohdistuvat mahdollisuuden sijasta enemmänkin käytännön toteutuksen koordinointiin lukuisten palveluntarjoajien, hoidon tarpeen arvioinnin ja potilaan hoitotietojen liikkumiseen sähköisessä järjestelmässä kaikkien hoitoprosessiin osallistuvien kesken.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

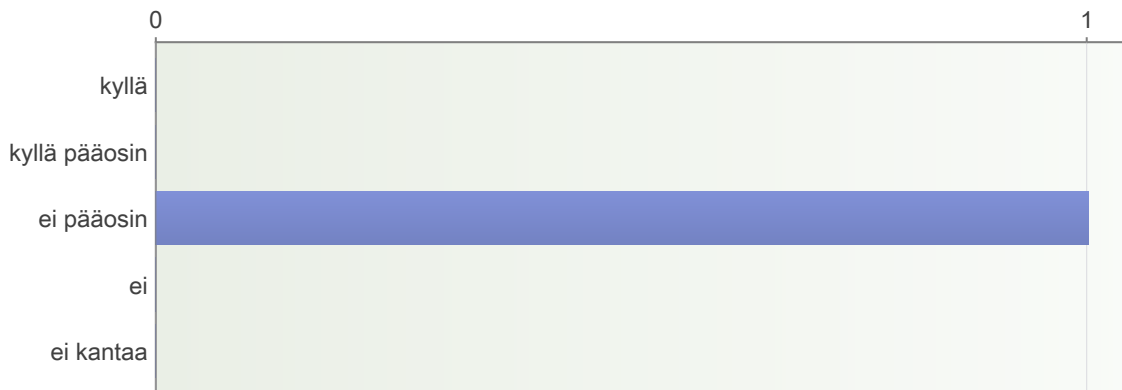
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. tähänastiset vastaukset

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

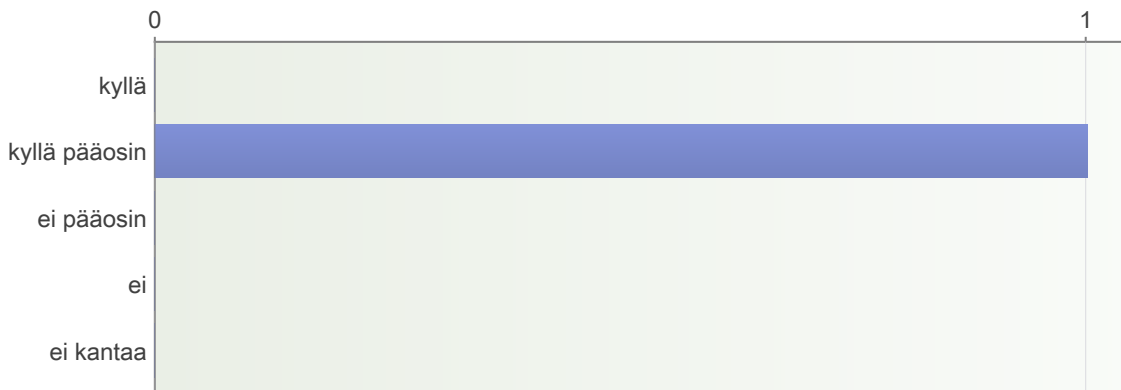
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tältä osin lausuntona viitataan Suomen Kuntaliiton lausunnon kiteytykseen:
” Kokonaisuutena maakuntien itsehallinto on muodostumassa suppeaksi seuraavista syistä:
 - maakunnilta puuttuu verotusoikeus ja niillä on rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa
 - maakuntien oikeus päättää palveluiden tuotantotavasta on rajoitettu
 - maakuntien oikeus päättää sisäisestä hallinnostaan on osittain rajoitettu (mm. sote-liikelaitos, valtakunnalliset palvelukeskukset ja delegointivelvollisuudet)
 - maakuntien oikeus sopia on rajoitettu (työnjako ja yhteistyö kuntien kanssa, valtakunnallisten in-house yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus eräiltä osin, lainanotto-oikeus)
 - erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa
 - maakuntalain erittäin tiukat maakunnan alijäämän kattamisvelvollisuudet yhdistettynä ahtaaseen julkisen talouden rahoituskehykseen suhteessa maakuntien palveluvelvoitteisiin ja ikääntymisen aiheuttamiin kustannusten kasvupaineisiin (maakuntien rahoituslakiin kirjattu 3 mrd. euron säästövelvoite)
 - maakuntien arviointimenettelyn kriteerit.”

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

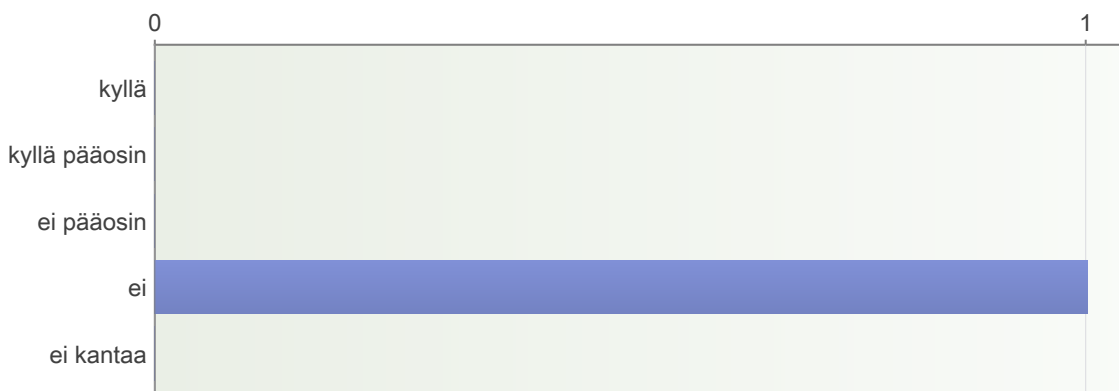
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toteutuessaan SOTE-uudistus on historiallisen suuri ja uudistaa vanhoja sosiaali- ja terveystalouselämyksen toimintatapoja. Kun lisäksi huomioidaan em. muutosten haasteiden ratkaisumahdollisuudet, on selvää, että uusia innovaatioita kokonaisuutena syntyy automaattisesti tai niitä on kehitettävä. Mm. palvelutarpeen arvioinnissa ja päätöksenteossa on jo itsessään kerrottu voitavan hyödyntää myös digitaalisia palveluja ja sovellutuksia. Yhtäältä kyseessä on siis toimintatapojen ja palveluinnovaatioiden luonnollinen kehitys ja toisaalta muutospakko. Prosessimuutos tästä näkökulmasta tuonee myös toivottuja säästöjä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt suunniteltu toteutusmalli lisää monimutkaisena merkittävästi kustannusten nousun riskejä, joita aiheuttavat alkuvaiheessa vähintäänkin järjestäjien sekä tuottajien ICT-investointi-, koulutus ja käyttöönottokustannukset, maakunnan, maakunnan liikelaitoksen ja eri tuottajien hallinnolliset tehtävät sekä valinnanvapausmalliin kuuluvat uudet elementit henkilökohtainen budjetti ja asiakasseteli sekä suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelut. Em. lisäksi valinnanvapausuudistuksen on kokonaisuutena arvioitu lisäävän palvelujen kysyntää, kun yksityistä palvelutuotantoa siirryy julkisesti rahoitetuksi. Erityisen suuri tämä kustannusriski on olemassa suun hoidon palveluissa. Pidemmällä tarkasteluvälillä kokonaiskustannusten tasaantumista ilmennee, mutta sen luonnollinen kompensoituminen alkuvaiheen syntyvillä merkittäväillä kustannuksilla tietyllä aikavälillä on hankalasti ennustettavissa. Siltä osin, kuin valinnanvapausmallin käyttö ei arkipäiväisty ja "tasaannu", syntyy jatkuvia päällekkäisiä kustannuksia todennäköisesti ainakin hallinnon osalta.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- "Kaikkien olosuhteiden" arviointia vaikeuttaa maakunta- ja sote-uudistuksen lainsäädännön kokonaisuuden keskeneräisyys. Tärkeimpänä perustuslakivaliokunnan edellyttämien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain muutoskohtien tulisi olla viimeisimmässä muodossaan tiedossa.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluvalikoiman kuvatus laatuinen velvoittavuus turvaa haja-asutusalueilla ja syrjäseuduilla lähimpien SOTE-keskusten vähimmäispalvelutason. Ko. pykälä kuvastanee SOTE-palveluiden yhdenvertaisuutta keskeisimmillään lainsäädännöllisestä näkökulmasta. Siltikin, tarkoituksenmukaisuuden kautta tulkittuna liian tiukka rajaus ei anna mahdollisuutta tarvittaessa tai muuttuvissa olosuhteissa suhteuttaa palveluja volyymiin, mikä voi synnyttää kustannusten kasvua tai kustannustason pakonomaista ylläpitoa.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

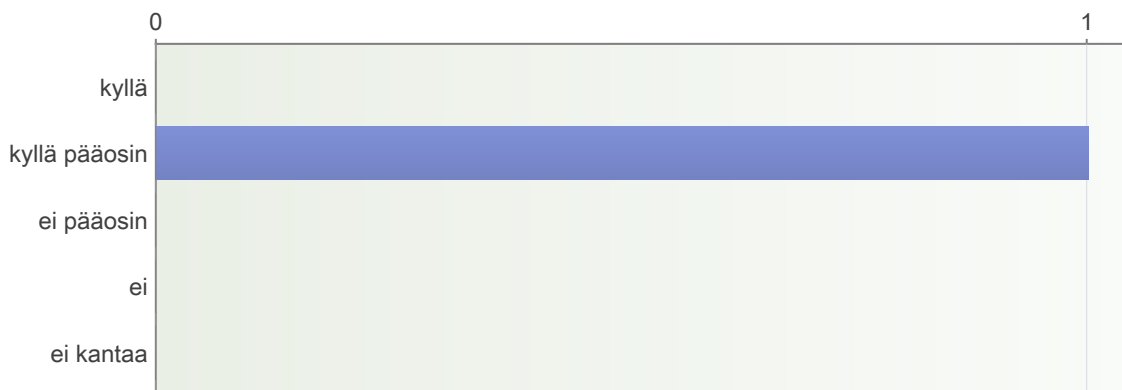
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellinen.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

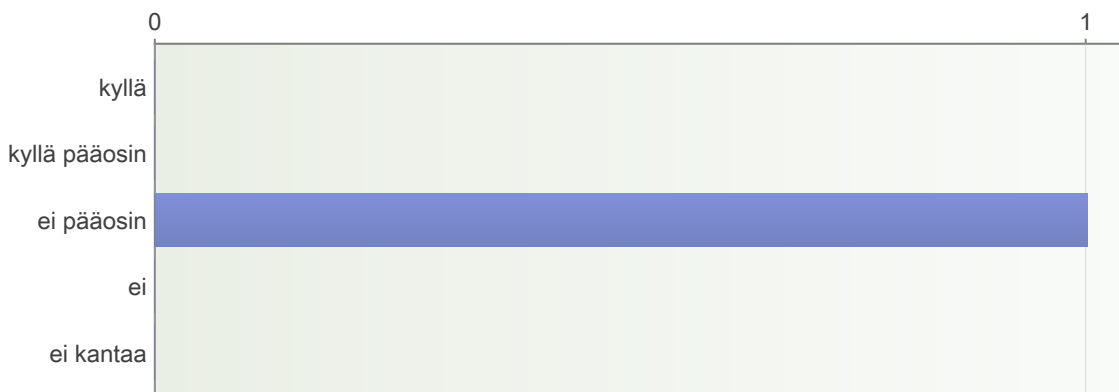
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksen 18§ 1 mom. 3 kohtaa tulisi selkeyttää kotisairaanhoidon osalta viittaamalla selkeästi 24§:ään 1 mom. 6 kohtaan asiakassetelipalveluna toteutettavasta kotisairaanhoidosta. Fysioterapian osalta 18§ kaippaa laajempaa selkeyttämistä: milloin on kyse asiakassetelipalvelusta, milloin asia kuuluu SOTE-keskukselle.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

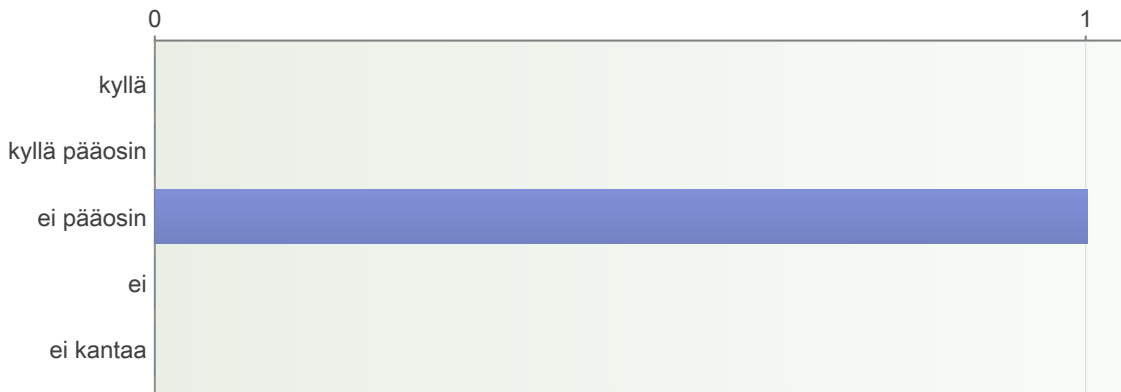
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntaliiton lausumaan viitaten maakunnalla tulisi olla harkintavaltaa päättää, mitä suunhoidon palveluita, missä laajuudessaan ja millä keinoin tarjottaisiin suoranvalinnan palveluna tai suoran valinnan palveluiden yhteydessä liikkuvina, etäpalveluina tai konsultaatioina.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

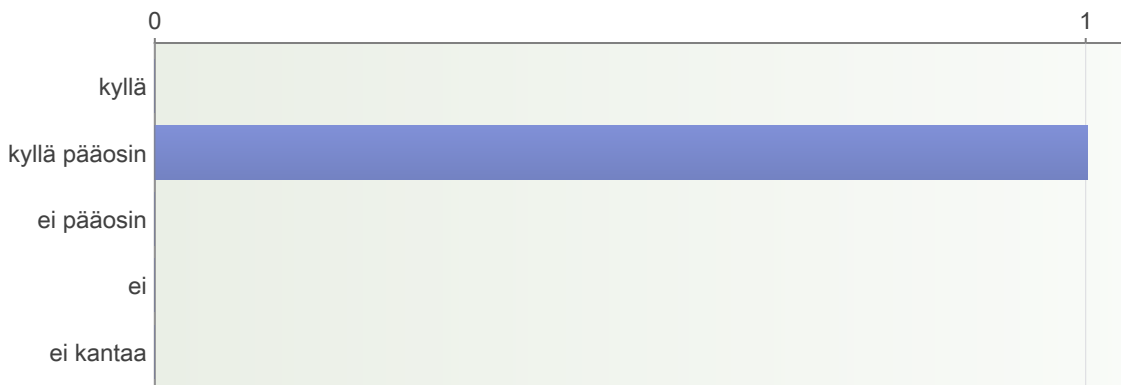
Vastaajien määrä: 1

- 18 §:n 1. mom. 7 kohta määrää suoran valinnan sosiaalihuollon palveluista, kun taas 37 §:n mukaisesti maakunnan liikelaitoksella on oltava yksi tai useampi sosiaalityöntekijöistä, muista sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja tarpeen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä muodostettu ryhmä, joka työskentelee maakunnan alueella sosiaali- ja terveyskeskusten yhteydessä tehtävänään sosiaalihuollon neuvonta- ja konsultaatiopalvelut SOTE-keskukselle, asiakkaiden palveluntarpeen arviointi sekä tarvittaessa ohjaus muihin kuin suoran valinnan palveluihin. Tältä osin pykälät ovat riittäviä.

Huomionarvoisempaa on, että ohjauksen ja neuvonnan tapahtuessa SOTE-keskuksessa, varsinaisen palvelutarpeen arvioinnin tulee tapahtua pääsääntöisesti asiakkaan kotiympäristössä. Tästä syystä pykälän 37 maininta maakunnan liikelaitoksen palvelujen antamisesta SOTE-keskuksen yhteydessä työskentelevän liikelaitoksen henkilöstön ohella koko maakunnan alueella liikkuvasti työskentelevän maakunnan liikelaitoksen henkilöstön toimenkuvasta on syytä painottaa ja selkeyttää, niinkään suhteessa 18§:ään.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

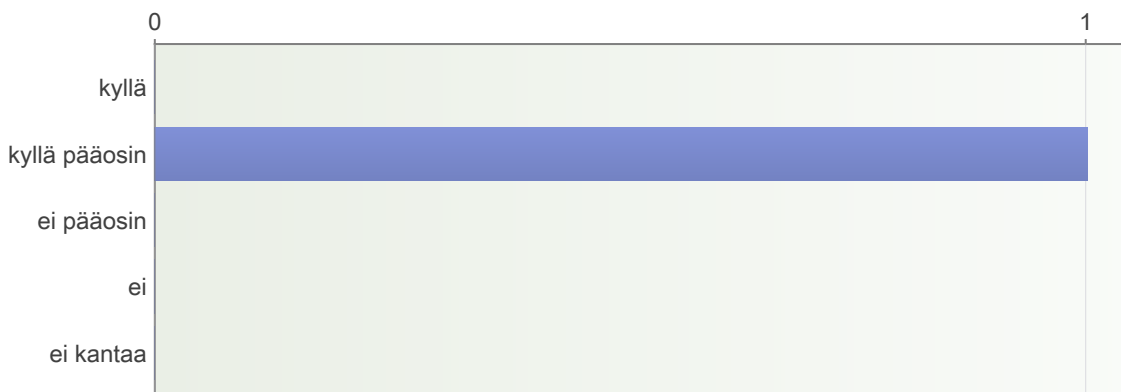
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus yli maakuntarajojen aiheuttaa haasteitakin (mm. tietojen liikkumisen suhteen), mutta toisaalta mahdollistaa toteutuessaan mm. maakuntarajoilla, työssäkäyntialueiden välissä, kesä- ja talviasuntojen, jaettujen huoltajuuksien ym. tilanteissa tarkoituksenmukaisimman toiminnan.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

-

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

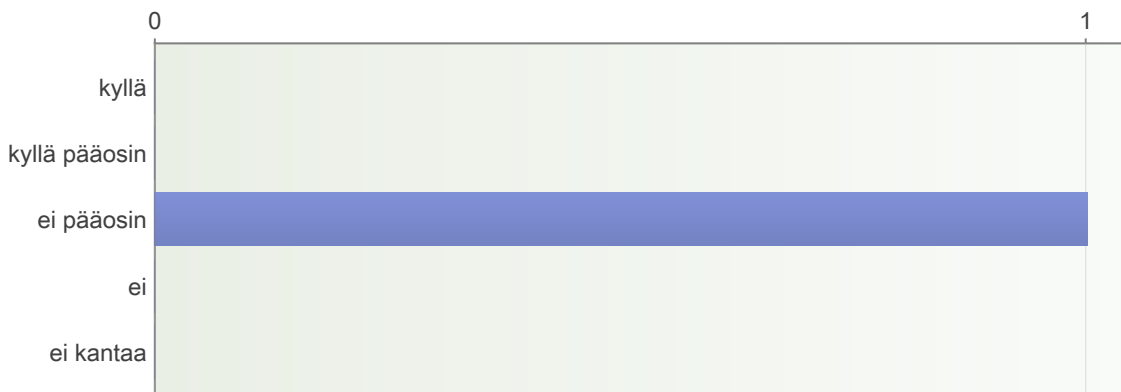
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän 2-5 momenteissa säädettäväksi esitettyine rajoituksineen mutta myös laajennuksineen 1 momentin sisältöä voidaan pitää sopivana. Kuitenkin, 1. momentin setelin käyttökohteiden luettelo ja sitä seuraavat 2-5. momenttien asiakkaan oikeuksien määrittelyn ja epämääräisen asiakassetelin käytön rajaamismahdollisuuden yhdistelmä voi johtaa käytännössä pykälän tulkintaerimielisyyksiin ja hallintoriitoihin lain toimeenpanossa. Rajausten osalta pykälää voisi olla tarpeen selkiyttää.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

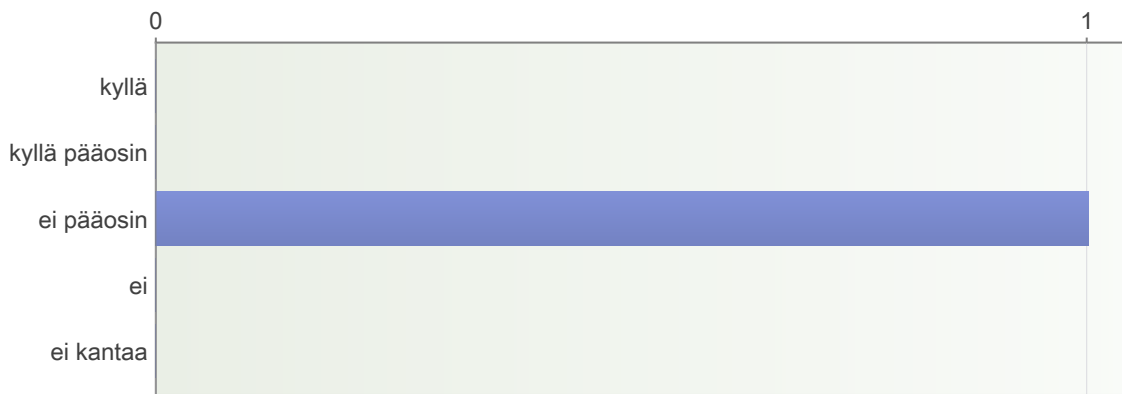
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellisen vastauksen perusteella ei pääosin, mikäli on vaara tulkintaepäselvyyksistä. Asiakasseteli on keskeisin ja käyttökelpoisin valinnanvapauden mahdollistaja sekä hoitojen tasapuolistaja. Sen käyttö on syytä turvata selkeyttämällä laintulkintaa.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

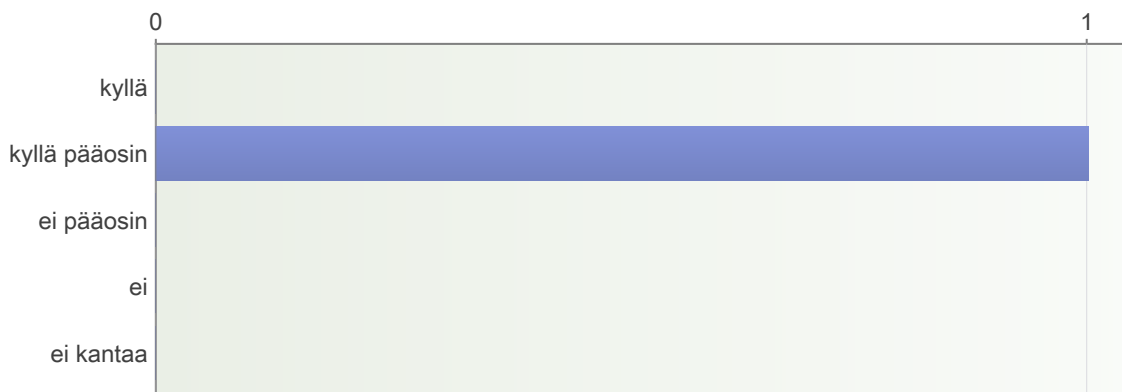
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellisten vastausten 11 a-b perusteella ei pääosin, mikäli on vaara tulkintaepäselvyyksistä.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

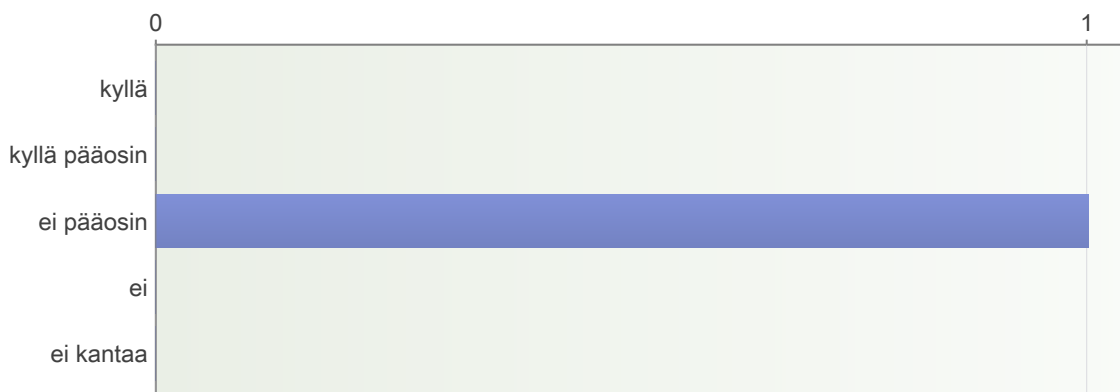

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

43. 11e. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

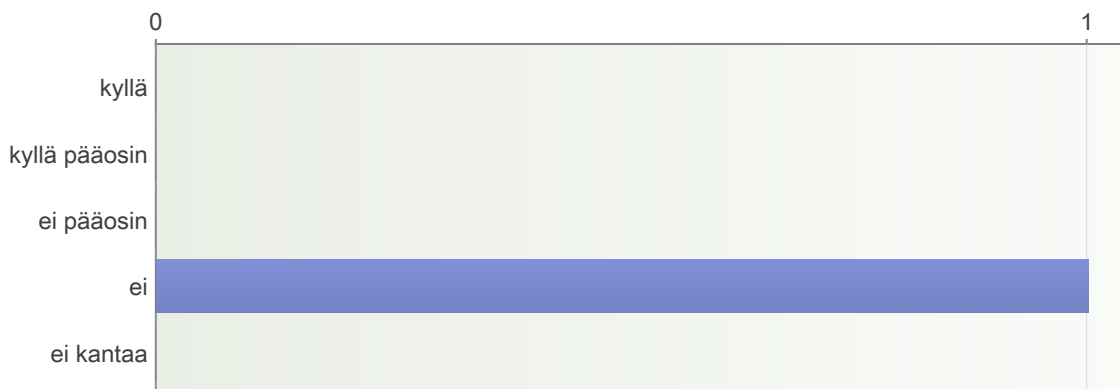
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. vastaukset 11 a-c.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

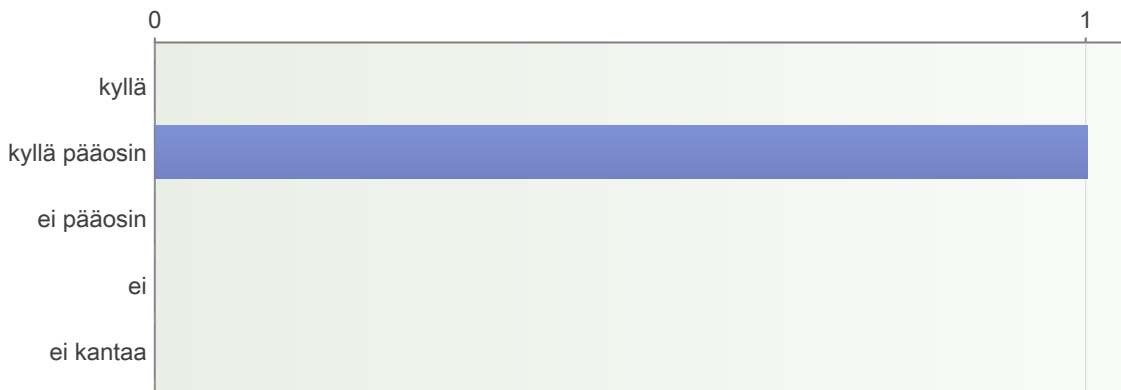
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta on velvollinen tarjoamaan asiakkaalle toistaiseksi voimassaolevaksi tai määräajaksi henkilökohtaista budjettia, kun sosiaali- tai terveyspalvelujen tarve on todettu tietyin edellytyksin. Budjetin käyttötarkoitus on pääasiassa useampikertaisiin ja pitkäkestoiisiin hoidontarpeisiin, jolloin asiakasetelin toistuva myöntäminen ei olisi enää tarkoituksenmukaista saatikka hoidon tarpeeseen nähden soveltuvaa. Kuitenkin, nykykirjausten mukainen esitysteksti jättää budjetin keskeisiltä reunaehdoiltaan täysin avoimeksi mm. sen kesto, arviointi ja euromääräinen suuruus. Budjetille ei sen ainutkertaisuuden vuoksi ole saatavissa myöskään riittävästi vertailutietoa. Peruseriaatteeltaan ajatus budjetista on kannatettava, mutta sen toteutus jää vajavaiseksi nykyisessä esityksessä. Näin toteutuessaan budjetista muodostuisi suuri ja täysin ennakoimaton kustannuserä maakunnan palveluntarjonnassa. Samasta syystä tarvittavien palvelujen toteutus ei toimi asiakkaan näkökulmasta, koska rajoitteita ei ilman mahdollisia kokeiluja ja pilotteja voida määritellä. Toteutuksellisesti, palvelujen omatoimisen hankkimisen näkökulmasta budjetti on työkaluna kannatettava.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

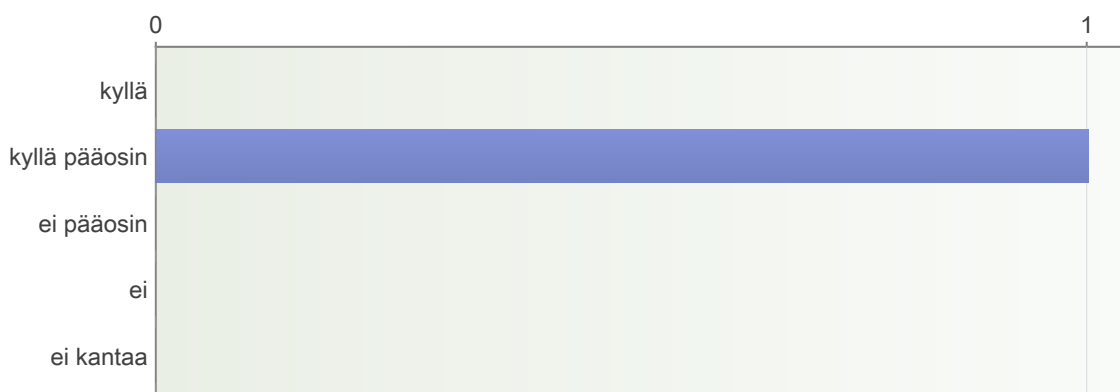
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palveluissa tai maakunnan liikelaitoksen palveluissa tehtävä asiakassuunnitelma sitoo kaikkia asiakkaan hoitotoimintaan osallistuvia, ristiin suoritettavissa hoidoissa keskusteluyhteyden tulee olla saumatonta. Maakunnan liikelaitos, sosiaali- ja terveyskeskus ja suun hoidon yksikkö ovat kukin omalta osaltaan vastuussa suunnitelman laatimisesta ja maakunnan liikelaitos vastaa hoitotarpeen kannalta suunnitelman kokonaisuudesta. Erityishuomiota tulee kiinnittää asiakkaisiin, jotka tarvitsevat laaja-alaisesti yhteensovitettavia palveluja, paljon palveluja tai ovat muutoin erityisen tuen tarpeessa. Kuitenkin, siltä osin kuin asiakassuunnitelmasta on suunniteltu sitova palveluntarjoajasta riippumatta, tulisi oikeusturvanäkökohdat ottaa huomioon ja ratkaista, pitäisikö asiakassuunnitelmaan voida hakea muutosta/selventää miltä osin tämä on mahdollista ilman uudelleenarviointia sellaisenaan.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muut kuin maakunnan liikelaitos ja sen alaiset SOTE-keskukset hakevat palveluntuottajiksi hakemuksella. Hyväksytyään toimijan, maakunnan on vielä tehtävä asiasta sopimus. Maakunta voi lisäksi asettaa suoran valinnan palveluntuottajille sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun tuottajille palvelujen laatua, voimavaroja ja saatavuutta sekä palveluketjuja ja palvelujen yhteensovittamista koskevia sekä muita palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja, jotka palveluntuottajan on täytettävä.

Keskeisin kysymys liittyy hyväksymismenettelyn prosessuaaliseen toimivuuteen ja käsittelyn riittävyteen, kun hyväksymiset on nykyisten esityksen kirjausten mukaisesti tehtävä neljän viikon kuluessa hakemuksesta. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää ICT-infrastruktuurin toimivuuteen ja siihen rekisteröitymiseen. Palveluntuottajan kun oltava palveluntuottajalain 10 §:n mukaisessa rekisterissä ja tietokannoissa tullakseen hyväksytyksi. Maakunnasta on muodostumassa myös suuri alueellinen rekisterinpitoviranomainen, ylläpitäessään julkisessa tietoverkossa olevaa luetteloa suoran valinnan palveluntuottajista sekä asiakassetelipalveluntuottajista. Kaikki em. tehtävät ja prosessit on resursoitava riittävästi, jotta menettely toimii, eikä itsessään muodosta pullonkaulaa ja näin eriarvoista SOTE-palveluiden alueellista saatavuutta keskenään.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

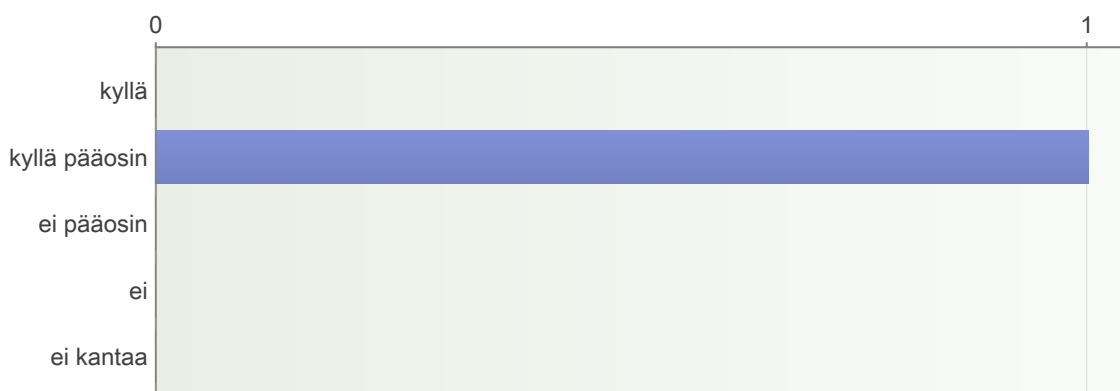
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sanktio- ja seuraamusmenettelysäädökset puuttuvat siltä osin, kuin palveluntuottaja ei toimi maakunnan asettamien ehtojen rajoissa/täytä niitä.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

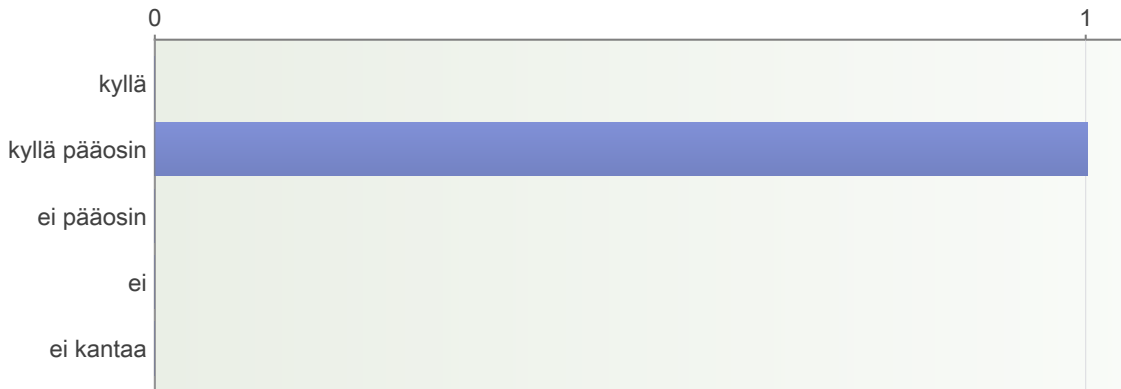

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

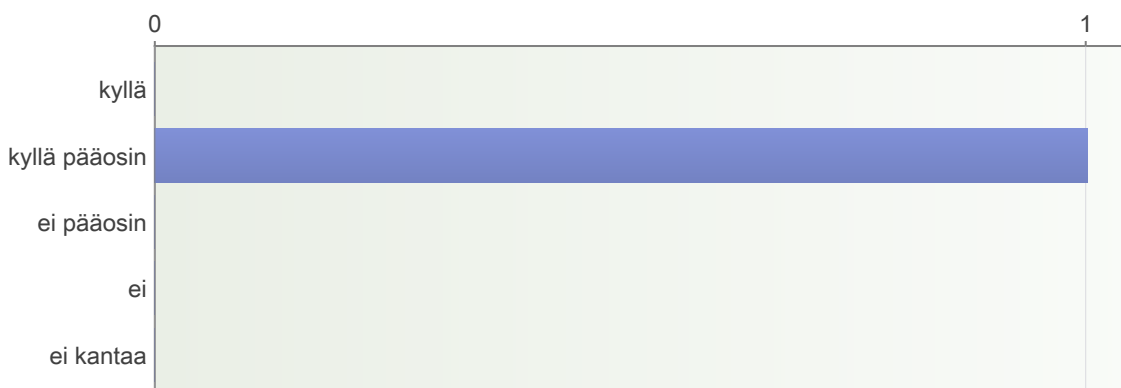
Vastaajien määrä: 1

- Alihankintana toteutetun palveluntuotannon valvontavastuut, saktio- ja seuraamussäädökset ovat epäselvät, olkoonkin mitä 60§:ssä pintapuolisesti säädetään. Alihankinnat eivät saa johtaa asetelmaan, jossa monisäikeinen palveluverkko eriytyy alatasolla operoivaan alihankintaverkkoon, jossa on omat toimintamekanisminsa.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

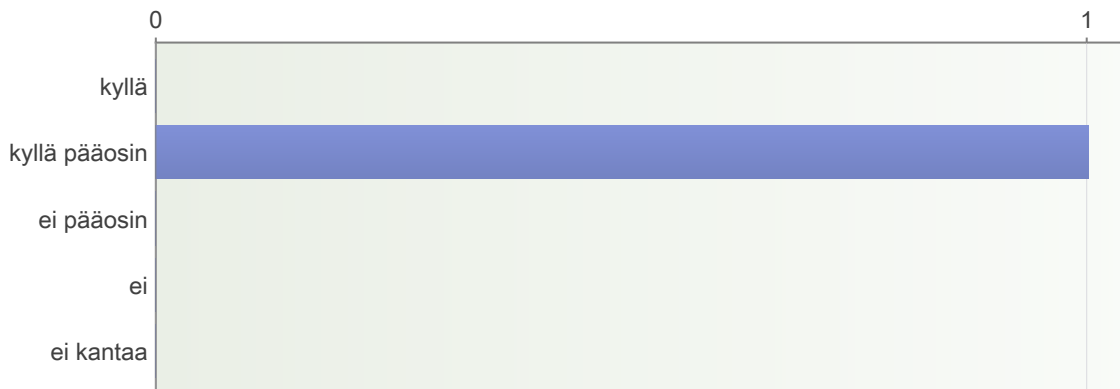
- Ottavat pääosin huomioon, mutta asia ei ole aukoton tai muodostaa ainakin potentiaalisen riskin:

Korvausten on tuettava sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen vaikuttavuustavoitteita, asiakkaiden valinnanvapautta ja maakuntatalouden kestävyyttä. Ongelmallisimmaksi muodostuneen käytännössä kuitenkin juuri mainittu 65§ kiinteistä korvauksista, jossa suoran valinnan palveluntuottaja saa jokaisesta listautuneesta asiakkaasta maakunnan määrittelemän kiinteän korvauksen. Kiinteällä korvauksella tarkoitetaan maakunnan suoran valinnan palveluntuottajalle maksamaa asiakaskohtaista korvausta, jonka suuruus perustuu tarvetekijöihin ja aikaan, jolloin palvelua on annettu.

Suun terveydenhuollossa tarvetekijöinä käytetään asiakkaiden ikää, sukupuolta, sairastavuutta ja sosioekonomisia tekijöitä. Muissa suoran valinnan palveluissa tarvetekijöitä ovat asiakkaiden ikä, sukupuoli, sairastavuus, työssäkäynti ja muut sosioekonomiset tekijät. Puutteelliset tarvekertoimet voivat käytännössä kuitenkin kannustaa tuottajaa ohjaamaan suuria kustannuksia tai niiden riskiä aiheuttavia asiakkaita liikelaitoksen tai toisen suoran palvelun tuottajan hoidettavaksi. Määräytymisperuste voi myös kannustaa kohdennettuun asiakashankintaan ja tavoitehakuiseen tulonmuodostukseen terveyden hoidon kustannuksella.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

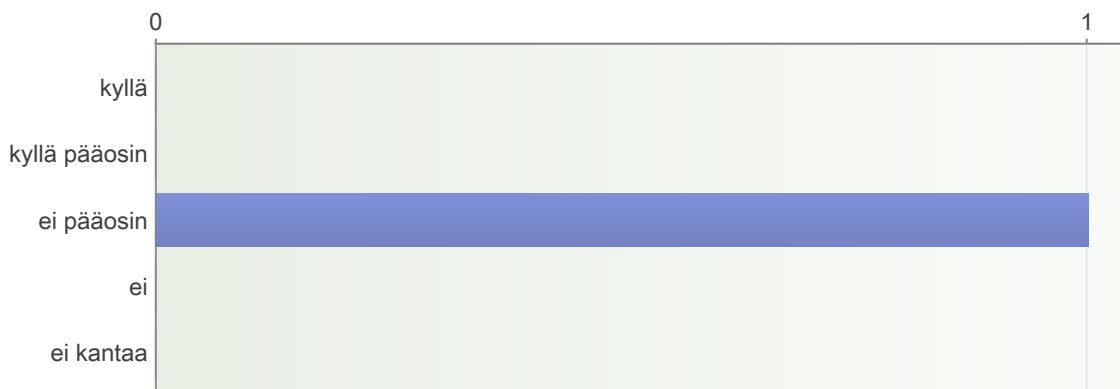
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla on mahdollisuus rakentaa kiinteän tarveperusteisen maksun, suoriteperusteisen korvauksen, kannustinperusteisen korvauksen sekä muiden erityispiirteisiin perustuvien korvausten yhdistelmänä räätälöity kapitaatiokorvaus. Malli mahdollistaa liikkumavaran 16 a vastauksen perusteltu riskimahdollisuus huomioiden.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

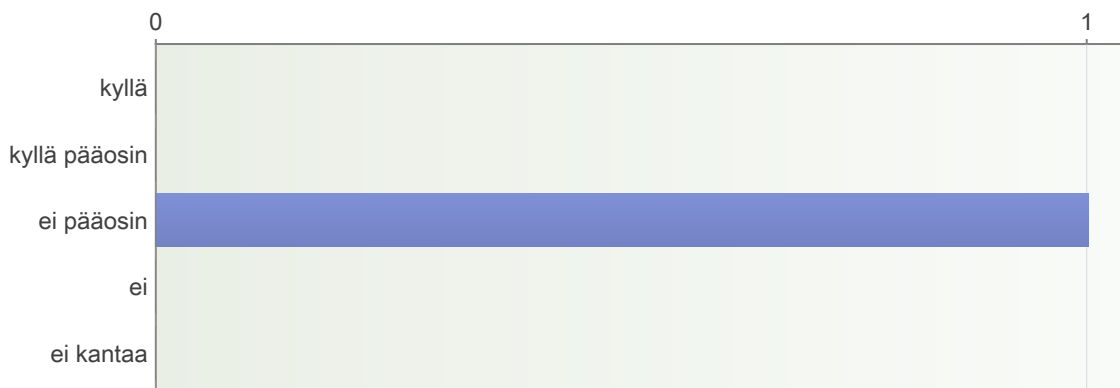
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan SOTE-keskus toimii viime kädessä likimain osakeyhtiön lainalaisuuksin, mutta lakiesitys muutoin rajoittaa sen toiminnan ulottuvuuksia, kun taas yksityisen SOTE-keskuksen ainoat rajoitteet koskevat karkeasti 8 luvun hyväksymismenettelyjä palveluntuottajaksi yleensä. Lisäksi maakunnan liikelaitoksen SOTE-keskus on järjestäjänä viimekädessä aina vastuussa siitä, että asukkaat saavat tarvettaan vastaavat palvelut ja hoitosuunnitelma on kokonaisuudessaan koordinoitu alihankkijoita myöten.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

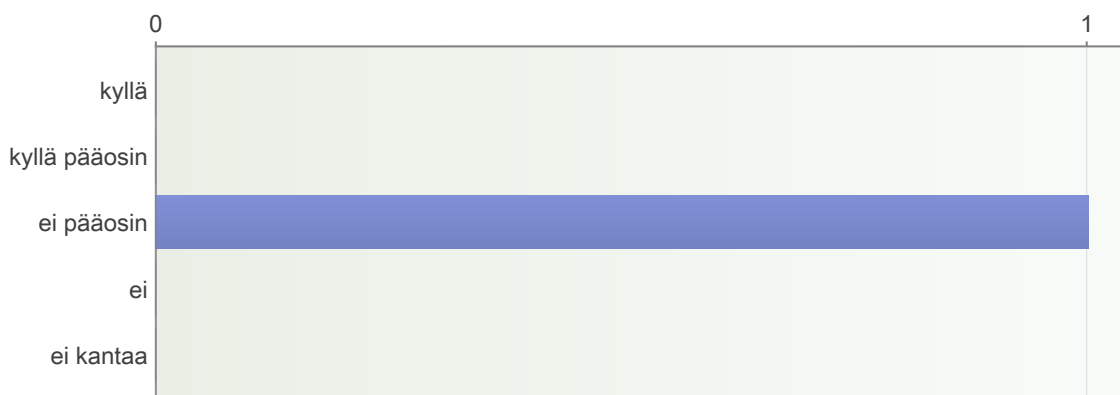
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen on kokonaisuudessaan toteutumassa liian nopealla aikataululla suhteutettuna muutoksen kokoon ja auki oleviin kysymyksiin. Muilta osin yhdytään Suomen Kuntaliiton lausuntoon.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

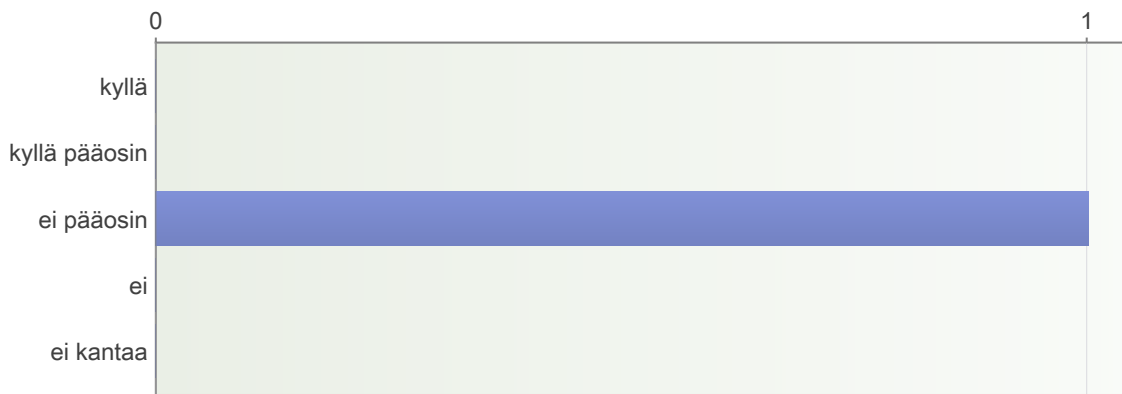
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen on kokonaisuudessaan toteutumassa liian nopealla aikataululla suhteutettuna muutoksen kokoon ja auki oleviin kysymyksiin. Muilta osin yhdytään Suomen Kuntaliiton lausuntoon.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

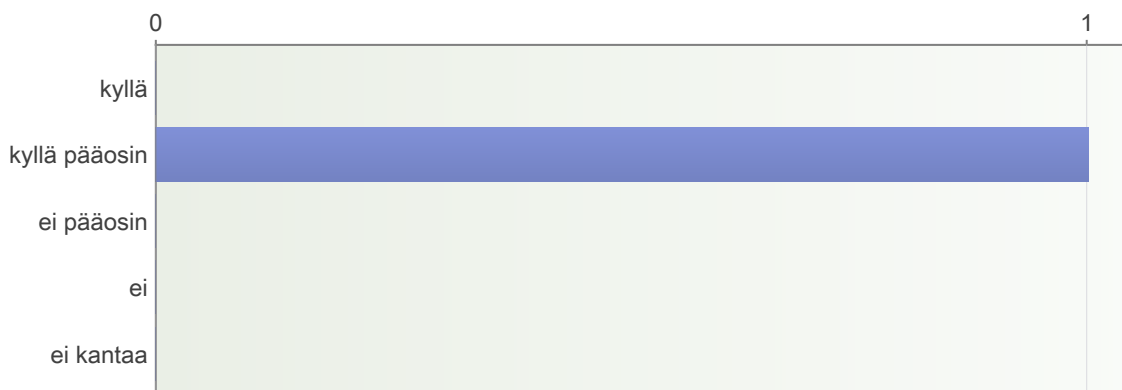
68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen on kokonaisuudessaan toteutumassa liian nopealla aikataululla suhteutettuna muutoksen kokoon ja auki oleviin kysymyksiin. Muilta osin yhdytään Suomen Kuntaliiton lausuntoon.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveyspalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

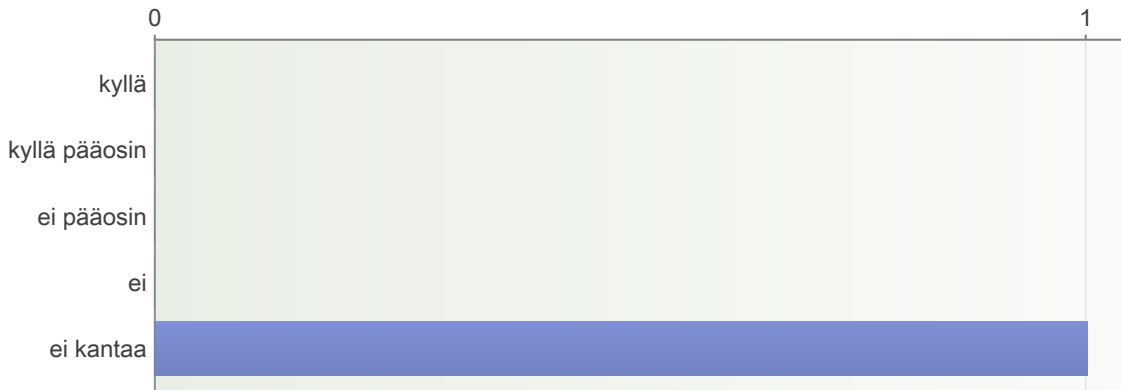
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Siltä osin, kuin lakiesitys jättää vielä kysymyksiä suoran valinnan palveluntuottajien toiminnan osalta edellä kuvatusti, se kuitenkin pääasiassa turvaa ja kannustaa yksityisten palveluntarjoajien tuloa avautuville SOTE-markkinoille ja mahdollistaa lyhyessäkin ajassa volyyminsä sekä tuottojensa kasvattamisen.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

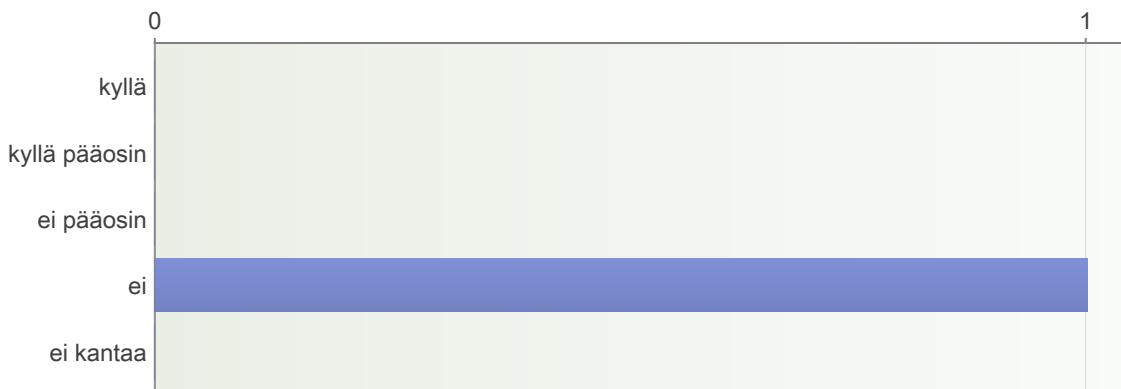
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Alueelliset eroavaisuudet ratkaisevat, toimiiko suuremman palveluntuottajan vaiko pienemmän toimijan sisältö alueellisten SOTE-palveluiden ja tavoitteiden ratkaisussa. Maanlaajuisesti tarkasteltuna suuremmat toimijat lienevät markkina-alatarkastelulla saamassa valta-asemaa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitykseen liittyvä vaikutusarviointi on pääosiltaan onnistunut ja tehty huolellisesti sekä kattavasti. Kuntavaikutusten arviosta puuttuu kuitenkin arvio uudistuksen vaikutuksista kuntatyöntekijöihin. Osittain tästä syystä kuntakenttä oireilee paraikaa ja lukuisia erilaisia ratkaisuja muutosta ennakoitaessa on jo nähty. Kuntien keskeisin tehtävä on turvata kuntalaistensa palvelut, erityisesti subjektiiviset palvelut, jolloin vaikutus kuntakenttään tulisi kirjata tarkemmin.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kanta-Hämeessä maakunnan vastuulle siirtyvät 11 kunnan ja 4 kuntayhtymän sosiaali- ja terveystalvet sekä lisäksi tehtäviä valtion aluehallinnosta. Samassa yhteydessä perustetaan maakuntien palvelukeskukset, jotka ottavat vastuulleen vielä tarkkaan määrittelemättömiä tukipalvelukokonaisuuksia. Arvioitavaksi tulevat sekä keskeiset kysymykset SOTE-kiinteistöjen ensivaiheen (3+1 v. vuokra-aika), jatkokäytön sekä mahdollisten kustannusten kattaminen syntyvistä muutoksista. Keskeisimpänä puhuttavana asiana Forssan seutukunnassa ovat nykyisellään kiitettävästi varustellun ja toimivan Forssan sairaalan "tasapäistäminen" SOTE-palveluiden tasauksessa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti, mikä selkeästi heikentää palveluiden laatua alueellisesti tarkasteltuna. Myös välimatkat erikoissairaanhoidon kasvavat. Tästä näkökulmasta uudistusta ei voi pitää perusteltuna, saati palvelutasoa parantavana nykyisillä reunaehdoillaan.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- -

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Mainittu per vastaus.